

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Råd og vink for IKV-praktikere på VUC

**Individuel kompetencevurdering (IKV)
- almen voksenuddannelse og almengymnasiale
uddannelser**

Januar 2012

Råd og vink for IKV-praktikere på VUC

Indhold

1. INDLEDNING.....	3
2. LOVGRUNDLAGET.....	3
3. HVAD ER REALKOMPETENCER?.....	3
4. HVAD BETYDER RKV OG IKV?.....	3
5. OM BEKENDTGØRELSEN.....	4
6. INFORMATION OG SAMARBEJDE.....	4
7. PROCESPLANEN.....	5
8. DEN BORGERNÆRE IKV-VEJLEDNINGSPROCES.....	5
9. MIN KOMPETENCEMAPPE.....	7
10. FAGLÆRERENS ROLLE.....	7
11. DET VUC-INTERNE SAMARBEJDE.....	8
12. EVALUERING OG KVALITET.....	8
13. HÅNDTERING AF DOKUMENTATIONSMATERIALE.....	9
14. UDSTEDELSE AF BEVISER.....	10
15. KLAGEADGANG.....	10
16. LITTERATUR OG LINKS.....	10

Bilag

BILAG 1. VURDERINGSPLAN - AFTALEPAPIR.....	12
BILAG 2. BEGRUNDELSE FOR REALKOMPETENCEVURDERING.....	13
BILAG 3. ADMINISTRATIV HÅNDTERING OG HÅNDTERING AF DOKUMENTATIONSMATERIALE.....	14
BILAG 4. KOMPETENCEBEVIS FOR DELE AF ET FAG (HF).....	15
BILAG 5. KOMPETENCEBEVIS FOR ET HELT FAG (HF).....	16
BILAG 6. KOMPETENCEBEVIS FOR DELE AF ET FAG (AVU).....	17
BILAG 7. KOMPETENCEBEVIS FOR ET HELT FAG (AVU).....	18

Cases - hf

PHILIP, 30 ÅR – ØNSKER UDDANNELSE TIL KIROPRAKTOR.....	19
SØREN, 22 ÅR – ØNSKER AT LÆSE STATSKUNDSKAB.....	20
FLEMMING, 48 ÅR – ØNSKER AT LÆSE PSYKOLOGI.....	21
JENS, 19 ÅR – ØNSKER EN BA PÅ UNIVERSITETET.....	23

Cases - avu

SANNE, 39 ÅR – ØNSKER AT UDDANNE SIG TIL SOCIAL- OG SUNDHEDSASSISTENT.....	24
PETE, 34 ÅR – ØNSKER AT UDDANNE SIG TIL INGENIØR.....	25
JOHAN, 24 ÅR – ØNSKER AT KVALIFICERE SIG TIL AT SØGE IND PÅ HF-FAG.....	26

Råd og vink for IKV-praktikere på VUC

1. Indledning

Vejledningen - Råd og vink om IKV for IKV-praktikere på VUC - indeholder uddybende og forklarende kommentarer til arbejdet med individuel kompetencevurdering (IKV) og er tænkt som en vejledning i det professionelle og praksisnære arbejde med IKV på VUC.

Råd og vink henvender sig primært til vejledere, IKV-lærere, administration og ledelse og indeholder ikke en egentlig anvisning i, hvordan den enkelte faglærer udvælger og anvender de faglige vurderingsmaterialer i egen praksis.

VUC skal kunne gennemføre IKV inden for fagrækken i almen voksenuddannelse og de almen gymnasiale uddannelser, som uddannelsesstedet udbyder eller har udbudt inden for de seneste par år, såfremt lærerkompetencerne fortsat er til stede.

Råder et VUC ikke over den fornødne lærerkompetence i et ønsket fag, henviser vejlederen til det nærmeste VUC, der har lærerkompetencen i faget. VUCerne i et geografisk område kan evt. aftale, hvem der gennemfører IKV i udvalgte fag.

2. Lovgrundlaget

Arbejdet med realkompetencevurderinger på VUC tager udgangspunkt i

- lov nr. 311 af 30. april 2008 (avu-loven), kapitel 13, "Individuel kompetencevurdering"
- bekendtgørelse nr. 453 af 10. juni 2008 (IKV-bekendtgørelsen).

3. Hvad er realkompetencer?

Realkompetencer er en borgers samlede viden, færdigheder og kompetencer, uanset hvor, hvornår og hvordan de er erhvervet. En realkompetence er det, en person kan og kan vise og bruge i praksis.

Når en persons realkompetencer skal synliggøres og anerkendes, handler det om, hvordan man dokumenterer og anvender det, man har lært i arbejdslivet, i folkeoplysningen, i foreningslivet og i uddannelsessystemet, og hvordan der kan bygges bro mellem de forskellige kilder til kunnen.

På VUC er det en opfyldelse af de enkelte fagniveaues faglige mål, der skal kunne demonstreres, for at en realkompetence kan anerkendes, og der kan udstedes bevis herfor.

4. Hvad betyder RKV og IKV?

RKV betyder realkompetencevurdering, og IKV betyder individuel kompetencevurdering. I praksis er der ingen forskel i brugen af de to begreber; de betoner forskellige, men lige vigtige aspekter.

Det er væsentligt at forstå en realkompetencevurdering som en individuel kompetencevurdering. Vurderingen tager udgangspunkt i den enkelte borgers reale kompetencer, dvs. det, borgeren kan, uanset hvor, hvornår og hvordan kompetencen er erhvervet, og den skal tilrettelægges individuelt. En RKV må ikke sammenlignes med et formelt selvstudium på VUC. En RKV gennemføres af personer, hvis viden på forhånd forventes helt eller delvis at leve op til de faglige mål i et givet fag i almen voksenuddannelse eller de almen gymnasiale uddannelser.

Det individuelle slår igennem på fire væsentlige punkter:

1. Borgeren leverer selv det dokumentationsmateriale, der er udgangspunktet for en vurdering af kompetencerne.
2. De personlige erfaringer vægtes, fx opsamlet i minkompetencemappe.dk (se kap. 9).
3. Borgeren viser/beviser og begrundet selv sine kompetencer i afprøvet praksis.
4. Eventuelle faglige afprøvninger indgår og tilrettelægges på en sådan måde, at metoder og materialer er udvalgt og tilpasset den enkeltes faglige kompetencer – også gerne læringskompetencer.

5. Om bekendtgørelsen

For at få et hurtigt overblik over de væsentligste punkter i IKV-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 453 af 10. juni 2008) er der her opstillet en oversigt i kort form.

- En kompetencevurdering foretages altid med udgangspunkt i målene for konkrete fag (niveauerne G-A).
- Ansøgeren skal fremlægge relevant dokumentation.
- VUC skal være behjælpelig med vejledning.
- VUC skal vurdere niveauet og dokumentationen.
- VUC skal lave en vurderingsplan.
- VUC skal have metoder og redskaber klar til en IKV-afklaring i fagene.
- VUC skal kunne tilbyde et individuelt tilrettelagt forløb over højst fire dage.
- VUC skal give en skriftlig tilbagemelding senest to uger efter forløbets afslutning.
- VUC skal offentliggøre metoder og procedurer samt klageadgang for IKV på hjemmesiden.
- Resultatet af vurderingen dokumenteres gennem udstedelse af kompetencebevis for enten "et helt fag" eller "dele af et fag".
- Et bevis for "et helt fag" træder i stedet for et prøvebevis.
- Der skal gives et skriftligt begrundet afslag, hvis en IKV ikke kan påbegyndes pga. mangelfuld dokumentation.
- Der skal gives et skriftligt begrundet svar på "ikke anerkendte" kompetencer.

Kvalitetssikring

- Lærerne skal have en ajourført undervisningskompetence.
- Der skal være validitet (på baggrund af en helhedsvurdering) bag udstedelsen af beviser.
- Dokumentation for udstedelse af IKV-bevis skal foreligge på VUC og skal påføres beviset.

Klager

- Der er klageadgang via VUC til Kvalifikationsnævnet (se kap. 15).

6. Information og samarbejde

VUC informerer, jf. bekendtgørelsen, på hjemmesiden om muligheden for IKV. Kompetencevurdering indgår her på lige fod med VUCs øvrige udbud og tilrettelæggelser af fag. Beskrivelse af metoder og procedurer for IKV indgår ligeledes i informationen samt vejledning ved evt. klage over en konkret IKV-afgørelse.

Herudover er det hensigtsmæssigt, at VUC i den første vejledningssamtale grundigt informerer borgeren om IKV-processen og dokumentationskravene understøttet af let forståelige pjecer, flyers og lignende i elektronisk form eller papirudgaver. IKV kan derudover formidles via annoncer i dagblade, ugeaviser, ved posters og GO-CARDS på uddannelsesmesser og vejledningshjørner på virksomheder og jobcentre.

Råd og vink om IKV

Det er endvidere vigtigt, at VUC viser en åben institutionskultur, hvor individuel kompetencevurdering i fagene fremstår som en naturlig del af en borgers muligheder på voksenuddannelsescentret. Ledelse, administration, vejledere og lærere bør aktivt kunne informere om muligheden for og relevansen af at kunne gennemføre konkrete kompetencevurderinger i fag på VUC.

Desuden er den opfølgende vejledning efter en anerkendt/ikke anerkendt delkompetence vigtig af hensyn til borgerens korteste vej gennem uddannelsessystemet.

Især i forhold til de kortuddannede, der fx via deres job eller gennem involvering i foreningsarbejde har oparbejdet en viden, de ikke har papir på, er det vigtigt, at IKV-mulighederne på VUC bliver formidlet på en attraktiv og tillidsvækkende måde.

Via netværkssamarbejdet i VEU-centrene mellem voksen- og erhvervsuddannelserne har VUC mulighed for at målrette IKV-indsatsen over for de kortuddannede i virksomhederne, således at IKV også kan blive et springbræt for videre formel uddannelse.

7. Procesplanen

For at få et overblik over et individuelt kompetencevurderingsforløb er processen opdelt i syv mulige overordnede faser. En borgers samlede deltagelse er i reglerne fastsat til at vare højst fire dage i alt.

- A: Afdækningsfase
- B: Dokumentationsfase
- C: Foreløbig kompetencevurdering
- D: Afprøvning af evt. udokumenterede kompetencer
- E: Samlet vurdering af dokumentation og øvrige afklaringstiltag
- F: Tilbage melding vedrørende resultat af IKV
- G: Udstedelse af IKV-bevis.

Procesplanen indeholder kun den del af et IKV-forløb, hvor borgeren er direkte involveret eller bliver konkret vurderet. Det interne samarbejde på VUC ligger uden for denne procesplans rammer, men er vigtigt for understøttelse af borgerens IKV-proces og for den institutionelle forankring af IKV i VUC.

8. Den borgernære IKV-vejledningsproces

Vejlederens første opgave er at vurdere, om en ønsket IKV er relevant på baggrund af ansøgerens formulerede og dokumenterede erfaringsbaggrund. Et eventuelt afslag skal være skriftligt begrundet og indeholde en klagevejledning (se skabelon, bilag 2). Afgørelsen sendes til ansøgeren og gemmes i VUCs arkiv, jf. afsnit 13 om håndtering af dokumentation.

Vejlederen gør samtidig opmærksom på, hvordan de ønskede kompetencer kan opnås.

Det anbefales derfor, at der allerede ved udarbejdelsen af vurderingsplanen i vejledningen oprettes en "sagsmappe", fx på afdelingens interne kommunikationsplatform. Sagsmappen kan evt. oprettes i et rum i Fronter med titlen: "IKV-personmapper", forsynet med deltagerens kursistnummer og navn.

Cpr.nr. på dokumenterne må kun bibeholdes ved anvendelsen af sikkert journalsystem.

Regler om opbevaring fremgår af persondataloven, Lov om behandling af personoplysninger (Lov nr. 429 af 31/05/2000). Persondataloven gælder som hovedregel for al elektronisk behandling af personoplysninger.

Råd og vink om IKV

Såfremt en ønsket IKV igangsættes, udarbejdes en vurderingsplan, som vejleder og deltager underskriver. Vurderingsplanen giver deltageren et kort overblik over, hvad et IKV-forløb indebærer, med bl.a. faktuelle oplysninger, aftalegrundlag, frister for aflevering af dokumentationsmateriale, samt hvilke pligter og rettigheder planen medfører, når aftalen er underskrevet. Planen er et gensidigt forpligtende aftalepapir, der videregives til faglæreren (se bilag 1, skabelon til vurderingsplan).

Vurderingsplanen er selve dokumentationen for igangsættelsen af det konkrete IKV-forløb. Planen gemmes i ansøgerens sagsmappe.

Formålet med den første samtale mellem vejleder og ansøger er hovedsageligt at informere ansøgeren om formål, krav, dokumentation og regler for en IKV, herunder klageadgangen.

Huskeliste til vejlederen:

- Oplys, at du er kontaktvejleder, og at du kan kontaktes under hele IKV-forløbet. Udlever evt. visitkort med telefonnr. og e-mail.
- Ansøgeren skal kunne fremvise passende billedlegitimation.
- Ansøgeren oprettes med stamoplysninger i det kursistadministrative system.
- En IKV er uden deltagergebyr, men også uden kursistrettigheder, fx SU.
- Oplysning om processen: aftale, dokumentations- og dataindsamling, afklaring, vurdering og bevis.
- Information om <http://www.minkompetencemappe.dk/>.
- Oplys om, hvilken form for dokumentation der yderligere kan være relevant.
- Aftal endelig frist for modtagelse af dokumentation.
- Ved udenlandske dokumenter, se nærmere under www.iu.dk.
- Oplys om, at afprøvning og den endelige vurdering foretages af en faglærer.
- Oplys om, at der ikke gives karakterer, men forløbet evalueres med "anerkendt" eller "ikke anerkendt".
- Udlever beskrivelse af de faglige mål for det pågældende fag eller evt. link til faget på Undervisningsministeriets hjemmeside.
- Oplys om, at delkompetencer kan anerkendes.
- Aftal en ny mødedato for samtale med faglærer og/eller vurdering.
- Udfyld (jf. ovenstående punkter) og underskriv "vurderingsplan" (se bilag 1), hvori indgår beskrivelse af klageadgang.
- Kopi af vurderingsplanen overdrages til deltageren.
- Oplys borgeren om muligheder for at opnå den fulde kompetence i et ønsket fag, når denne ikke er til stede.

Den aftalte dokumentation afleveres til kontaktvejlederen til den aftalte tidsfrist. Vejlederen samler, registrerer og overdrager det indkomne materiale til faglæreren med en indstilling om, at der aftales tid med borgeren.

Ved IKV-forløbets afslutning er det vigtigt, at borgeren vejledes til en forståelse af, hvilke nye muligheder et IKV-bevis giver, både inden for og udenfor VUC.

Ved udstedelsen af delbeviser forventes en vejledning i, hvordan borgeren, via fx VUCs udbud og tilrettelæggelser, kan opnå en fuld kompetence i faget, fx ved deltagelse i relevante elementer af fag eller andre fleksible tilrettelæggelser.

9. Min kompetencemappe

Opmærksomheden henledes særligt på <http://www.minkompetencemappe.dk/> til opsamling af oplysninger, der vedrører den konkrete ansøger, og som kan indeholde en elektronisk opsamling/arkivering af dokumentationsmateriale.

I kompetencemappen kan der indgå mange former for dokumentation, fx:

- eksamens- eller prøvebeviser
- kursusbeviser og kursusbeskrivelser
- certifikater fra private uddannelsesudbydere
- ATP-udskrifter, der nøjagtigt viser, hvilke ansættelsesforhold den enkelte har haft
- udtalelser fra arbejdsgivere
- liste over faglige og organisatoriske tillidshverv
- udtalelser fra ledere og trænere i foreningsarbejde
- udtalelser fra lærere og forstandere på de folkeoplysende skoleformer
- forskellige former for CV
- forskellige former for kompetenceprofiler
- resultater af test og afprøvninger.

Kompetencemappen er borgerens egen elektroniske "CV-mappe", og en kvalificeret brug af den er i sig selv med til at dokumentere borgerens it-kompetencer. Mappen er personlig, men hele eller dele af indholdet kan sendes via mail til VUC-vejlederen. Relevante dele af kompetencemappen kan eventuelt udskrives og anvendes i papirudgave.

10. Faglærerens rolle

Faglæreren inddrages i en IKV, når:

1. vejlederen har skønnet, at der er grundlag for at iværksætte et konkret forløb
2. vurderingsplanen med aftalegrundlag er underskrevet
3. borgerens dokumentationsmateriale foreligger.

Faglæreren får overdraget vurderingsplanen og dokumentationsmaterialet, fx i form af "min kompetencemappe" eller andet, og gennemgår og vurderer derpå materialet.

Det er en væsentlig del af den samlede proces, at det foreliggende dokumentationsmateriale vurderes konkret i forhold til de faglige mål med henblik på at konstatere, om der er fremlagt bevis for, at de nødvendige kompetencer er erhvervet.

På det første møde med deltageren foretages en samlet vurdering af dennes faglige kompetencer, og der aftales eller gennemføres en eventuel supplerende afklaring. Det kan være nødvendigt med et opfølgende møde til yderligere afklaring og samtale. Dette aftales i givet fald direkte med deltageren.

Der er vigtigt, at faglæreren efterfølgende vurderer og tager stilling til anerkendelse af såvel dokumentationen som en eventuel afprøvning. Det er opfyldelsen af fagets mål, der vurderes.

I den endelige faglige helhedsvurdering indgår følgende elementer:

- vurdering af fremlagt dokumentationsmateriale
- samtalen/samtalerne med deltageren
- kursistens egen vurdering og præsentation
- vurdering af eventuelle afprøvninger og opgaveløsninger.

Råd og vink om IKV

Der føres løbende skriftlig dokumentation for alle vurderinger i processen. I dokumentationen indgår, hvilket vurderingsmateriale der har været anvendt. Dette skal placeres i deltagerens sagsmappe.

Den samlede vurdering munder ud i "anerkendt", "delvist anerkendt" eller "ikke anerkendt". "Anerkendt" svarer til en tilstrækkelig opfyldelse af de faglige mål.

Når den endelige vurdering foreligger, orienteres deltageren om resultatet. Det kan ske i umiddelbar forlængelse af den sidste samtale og vurdering eller ved et efterfølgende aftalt møde med deltageren. Der kan gives fuldt bevis for faget eller bevis for en eller flere delkompetencer i faget. Enhver vurdering skal skriftligt begrundes og fremsendes til borgeren senest to uger efter afgørelsen (se bilag 2).

Såfremt forløbet afsluttes med vurderingen "anerkendt" eller "delvist anerkendt", giver læreren administrationen besked om resultatet, og bevis kan udskrives via det kursistadministrative system, fx LUDUS. Beviset fremsendes efterfølgende til deltageren.

11. Det VUC-interne samarbejde

Det vil være en fordel, hvis der er et nært fagligt og administrativt samarbejde mellem vejlederen og faglæreren, fx kan vurderingsform og -metode aftales i samarbejdet omkring den enkelte borger, således at borgeren oplever en professionel sammenhæng mellem det første møde med vejlederen og den efterfølgende vurdering.

Sigtet med det praksisrettede samarbejde kan fx være

- at skabe empowerment for borgeren mht. at realisere sine uddannelsesplaner efter IKV'en
- at bidrage til at få indsigt i, hvordan personer uden for det formelle uddannelsessystem oparbejder viden og læring
- at fastholde den anvendelsesorienterede læring og vidensdeling på IKV-området på institutionen
- at pege på relevante tiltag, der kan forbedre IKV-processen lokalt og samarbejdet med aftagerinstitutionerne
- at bidrage til den fortsatte IKV-udvikling lokalt og i samarbejdet med VEU-centrene.

12. Evaluering og kvalitet

Evaluering er et væsentligt element i hele IKV-processen med borgeren og i samarbejdet mellem vejleder, lærer, administration og ledelse. IKV-processen skal være individuelt tilrettelagt efter den enkelte borgers faglige kompetencer, samlede erfaringer og individuelle tilgang til formidling af kompetencerne, dvs. borgerens vante eller praksisnære måde at præsentere et emne eller en opgaveløsning på.

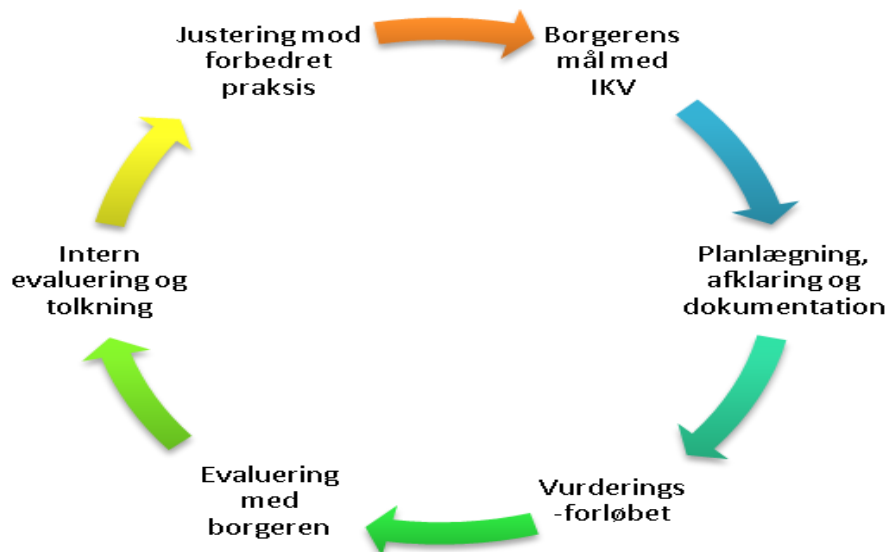
En afsluttende evaluering af IKV-forløbet med borgeren er anbefalelsesværdig af flere grunde. Borgerens og faglærerens/vejlederens mulighed for at drøfte forløbet er med til at fastholde erfaringerne herfra. Evalueringen kan samtidig for borgeren pege fremad mod anvendelsen af IKV-beviset i en efterfølgende job- eller uddannelsesmæssig sammenhæng. For faglæreren og vejlederen kan evalueringen give afsæt til justering af metode og valg af materialer.

Kvalitet i processen kan sikres gennem et systematisk arbejde med kvalitetshjulets seks faser, der er med til at skabe validitet og sammenhæng i processen:

1. Mål - her borgerens planer og mål
2. Planlægning - her afklarings- og dokumentationsfasen

3. Praksis - her vurderingsfasen
4. Evaluering og opfølgning med borger
5. Tolkning
6. Justering internt.

Kvalitet i realkompetencevurdering drejer sig om at sikre validitet i processer og resultater for såvel borgeren som for aftagerinstitutionerne. Dette skal derfor afspejle sig i alle delprocesser af et realkompetenceforløb: kvalitet i vejledning, kvalitet i dokumentation, kvalitet i vurdering og efterbehandling, kvalitet i administration og kommunikation.

Kvalitet i vurderingsforløbet kan sikres gennem fx

- den konkrete aftale med borgeren med udgangspunkt i information omkring vurderingsaftalen
- det konkrete praksisnære samarbejde om aftalen mellem vejleder og faglærer
- anvendelsen af portfolio eller logbogsnotater i processen.

Der bør være klare aftaler om fastlæggelse af metode til og håndtering af dokumentationsmateriale og om, hvordan evaluering af processen og løbende justeringer af metoder foretages i praksis.

På institutionsplan kan kvalitet og synlighed i IKV-arbejdet fx opnås gennem samarbejde i et IKV-team bestående af vejledere, faglærere, administrativt personale og ledelse. Det kan bl.a. være teamets opgave at sikre informationsindsatsen i forhold til målgruppen og i forhold til samarbejdspartnerne, fx VEU-centeret.

13. Håndtering af dokumentationsmateriale

Det er af afgørende betydning, at alt dokumentationsmateriale, fx vurderingsplanen, delvurderinger samt den afsluttende vurdering, opbevares på VUC.

Dokumentationsmateriale skal kunne indgå i en eventuel efterfølgende klagesag og fremover kunne anvendes ved en genoptagelse af et IKV-forløb, hvor nye delkompetencer skal anerkendes. VUC bør derfor mindst opbevare materialet i en 10-årig periode.

Det dokumentationsmateriale, som er nødvendigt, for at der kan udstedes bevis, skal, jf. § 38 i eksamensbekendtgørelsen, opbevares på VUC i 30 år.

14. Udstedelse af beviser

Beviser, enten fuldt bevis eller delbevis, udstedes på baggrund af en konkret helhedsvurdering med anerkendelse af deltagerens faglige kompetencer inden for fag og niveauer i almen voksenuddannelse og i de almengymnasiale uddannelser.

Til brug for bevisudstedelsen anvendes de bevisskabeloner for hhv. fuldt bevis og delbevis, som er anført i bekendtgørelsen. Som eksempelmateriale er der vedlagt fire skabeloner, der kan anvendes med lokalt VUC-logo (se bilag 4-7).

NB! Kompetencebeviser **skal** indeholde oplysninger om grundlaget for vurderingen, dvs. dokumentation og evt. vurderingsforløb, jf. bilag 1 og 2 til IKV-bekendtgørelsen (BEK nr 453 af 10/06/2008).

Kompetencebevis for et helt fag vil som hovedregel være ligestillet med et enkeltfagsbevis.

15. Klageadgang

Det er muligt for en borger, jf. avu-loven og avu-bekendtgørelsen, at klage over afgørelser om manglende eller delvis anerkendelse af realkompetence. VUC skal være borgeren behjælpelig med orientering om og vejledning i, hvordan en eventuel klage udformes. IKV-ansøgeren orienteres om klageadgang ved første vejledersamtale og ved udarbejdelsen af vurderingsplanen.

Følgende vejledning er hentet fra Kvalifikationsnævnets hjemmeside:
(Med forbehold for ændringer)

”Sådan klager du til Kvalifikationsnævnet

Du skal stile din klage til Kvalifikationsnævnet, men sende den til den uddannelsesinstitution, som har truffet meritafgørelsen eller afgørelsen vedrørende anerkendelse af realkompetence, og den skal være fremme senest 4 uger efter, at du har modtaget afgørelsen.

I klagebrevet skal du skrive:

- *Hvilken instans (studienævn eller lignende) der har truffet afgørelsen*
- *Hvordan og hvornår du har fået oplysninger om afgørelsen (dato for samtale eller dato for det brev, der indeholder afgørelsen)*
- *Hvordan afgørelsen efter din opfattelse bør være og hvorfor.*

Du skal kun vedlægge nye bilag, hvis du mener, at de kan ændre på institutionens vurdering af din sag.

Uddannelsesinstitutionen får altså lejlighed til at vurdere sagen på ny.

Hvis institutionen fastholder afgørelsen, sender den automatisk klagen videre til Kvalifikationsnævnet med en udtalelse.

Kvalifikationsnævnet vurderer derefter din klage og sender dig snarest muligt et svar.

Kvalifikationsnævnets afgørelse er den endelige administrative afgørelse. Det vil sige, at du ikke kan klage over den.

Husk, at Kvalifikationsnævnet kun behandler klager over afgørelsens indhold – ikke over retlige forhold.

Læs mere om, hvad du kan klage over, på [forsiden](#).”

16. Litteratur og links

- Ministeriet for Børn og Undervisnings hjemmeside om IKV
<http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Uddannelser-til-voksne/Fakta-om-uddannelser-til-voksne/Individuel-kompetencevurdering>

- Uddannelsesguiden om IKV
<http://www.ug.dk/FlereOmraader/Realkompetence.aspx>
- IKV-bekendtgørelsen
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=117370>
  - Avu-loven
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=116906>
  - Avu-bekendtgørelsen
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=123914>
  - Min kompetencemappe
<http://www.minkompetencemappe.dk/>
  - Materialebasen
<http://www.materialebasen.dk>
En landsdækkende materialebase med RKV-materialer, der hostes hos CFV (Center for Fleksibel Voksenuddannelse) i Sønderjylland.
I databasen indgår ajourført materiale, udviklet af faglærere til en lang række avu-fag og almen-gymnasiale fag. Adgang til databasen sker med brugernavn og password via www.materialebasen.dk direkte eller via link fra www.vuc.dk
Til hvert fag er der udarbejdet en fagplan, der beskriver de delkompetencer, som faget indeholder. Endvidere er der vejledninger til lærere og deltagere om brugen af materialerne.
Til hvert enkelt delområde i fagene er der udarbejdet forslag til afprøvnings- eller vurderingsmateriale. Større eller mindre dele af dette materiale kan bringes i anvendelse i det konkrete individuelt tilrettelagte forløb. Det foreliggende vurderings- og afprøvningsmateriale er vejledende for læreren. Andre relevante materialer og metoder kan indgå efter lærerens skøn.
  - VEU-centre
<http://www.veu-center.dk/>
  - Nationalt Videncenter for Realkompetencevurdering
<http://www.viauc.dk/projekter/NVR/Sider/NVR.aspx>
  - Aagaard, Kirsten og Dahler, Anne Marie (red.), 2010: Anerkendelse af realkompetencer – En grundbog. VIA Systime.
<http://www.viauc.dk/projekter/NVR/udgivelser/Sider/B%C3%B8ger%20og%20Rapporter.aspx>
  - Aagaard, Kirsten og Dahler, Anne Marie (red.), 2011: Anerkendelse af Realkompetencer – En antologi. VIA Systime
<http://www.viauc.dk/projekter/NVR/udgivelser/Sider/B%C3%B8ger%20og%20Rapporter.aspx>
  - Lund, Anne (2011): Tjek af den organisatoriske ramme om individuel kompetencevurdering i VUC – praktisk vejledning
<http://www.viauc.dk/projekter/NVR/rkv-i-uddannelserne/Documents/Tjek%20organisatoriske%20ramme%20om%20IKV%20i%20VUC%20Praktisk%20vejledning%20NVR.pdf>
  - Danmarks Evalueringsinstitut: Anerkendelse af realkompetencer på VEU-området, 2010
<http://www.eva.dk/eva/projekter/2010/undersogelse-af-udmoentningen-af-lovgivningen-om-ankendelse-af-realkompetencer-paa-veu-omraadet/rapport/ankendelse-af-realkompetencer-paa-veu-omraadet-mv>

Bilag 1

IKV-vurderingsplan/-aftalepapir

Ansøgers navn: _____

CPR-nummer: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____

Telefonnr.: _____

E-mail: _____

Kontaktvejleders navn: _____

Telefonnr.: _____

E-mail: _____

Legitimation forevist

IKV omfatter følgende fag/niveau:

- "Min kompetencemappe" udleveret/vist på <http://www.minkompetencemappe.dk/>
- Læreplan udleveret (evt. link til MBUs hjemmeside)
- Orientering om videre procedure og vurderingskriterier
- Orientering om klageadgang

Følgende dokumentation bedes fremsendt yderligere, senest:

Faglærer:

Navn	Afd.	Telefonnr.	E-mail
------	------	------------	--------

Næste mødedato: _____

Faglærer

Evt. vejleder

Du har givet tilladelse til, at VUC opbevarer relevant materiale i elektronisk form i forbindelse med dit IKV-forløb.

_____
Dato og ansøgers underskrift

_____
Vejleders underskrift

Bilag 2

VUC	
Begrundelse	
for afslag på ansøgning, delvis anerkendelse af realkompetencer eller fuld anerkendelse af realkompetencer	
Fag/niveau:	
Ansøgersnavn:	
Kursistnr.:	Cpr.nr.:
Vurdering:	
☐ Afslag på ansøgning	
☐ Delvis anerkendelse af realkompetencer	
☐ Fuld anerkendelse af realkompetencer	
Begrundelse:	
Dato og underskrift:	
Klagevejledning:	
Såfremt ansøgeren ønsker at klage over afgørelsen, følges nedenstående procedure:	
1. Klage stiles til Kvalifikationsnævnet, men afleveres til VUC	
2. Klage afleveres senest to uger efter modtagelse af afgørelsen	

Bilag 3

(MBU tager forbehold for nedenstående, idet den administrative håndtering af IKV i LUDUS er VUCs ansvar)

Administrativ håndtering

Borgere, som gennemfører en IKV, skal registreres i det administrative system, fx LUDUS, for at udløse taxameter.

Kursistens stamoplysninger registreres i vinduet "Kursist".

Herefter vælges Funktioner / Prøver / RealKompetenceVurdering:

- fagkode
- institution
- tidsforbrug (16,3 timer max. benyttes ved fuld vurdering)
- indledende vurdering: Dato og Vejleder
resultat af vurdering: Dato og Lærer
- bevis: Ingen, fuldt eller delkompetence (tekstfelt til delkompetencer)
- bevis udskrives via rapporten "Realkompetencevurdering"
- lærerens aftalte tidsforbrug ved vurderingen registreres via tillæg til løntimeskema

Håndtering af dokumentationsmateriale

Det skal sikres, at dokumentationsmaterialer ved eventuel scanning og uploadning ikke indeholder deltagerens cpr.nr., medmindre der anvendes et sikkert journalsystem.

Mapper med indhold, der én gang er oprettet eller uploadet i arkivet, må ikke slettes igen.

Bilag 4

KOMPETENCEBEVIS FOR DELE AF ET FAG (hf)

Jf. bekendtgørelse af 10. juni 2008 om individuel kompetencevurdering i relation til fag i almen voksenuddannelse og i de almen-gymnasiale uddannelser

Fag/niveau:	
Bekendtgørelse:	
Ansøgersnavn:	
Cpr.nr.:	
Vurdering:	Opfyldte mål, jf. læreplanen i faget
Leder af vurderingen:	Lærernavn
Institution:	
Afdeling:	
Dato og underskrift:	
Klagevejledning:	Såfremt ansøgeren ønsker at klage over afgørelsen, følges nedenstående procedure: <ol style="list-style-type: none"> 1. Klage stiles til Kvalifikationsnævnet, men afleveres til VUCet 2. Klage afleveres senest fire uger efter modtagelse af afgørelsen.

Bilag 5

KOMPETENCEBEVIS FOR ET HELT FAG (hf)

Jf. bekendtgørelse af 10. juni 2008 om individuel kompetencevurdering i relation til fag i almen voksenuddannelse og i de almen-gymnasiale uddannelser

Fag/niveau:	
Bekendtgørelse:	
Ansøgersnavn:	
Cpr.nr.:	
Vurdering:	<p>Fuld anerkendelse af realkompetencer, jf. læreplanen i faget</p> <p>Eksempel på vurderingsgrundlag i dansk A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>stx-bevis fra Australien</i> • <i>bevis for første år af IB</i> • <i>skriftlige produkter fra politisk virke</i> • <i>udtalelser om ansættelse fra folkeskoler</i> • <i>resultat af afprøvning af kompetencer ved IKV-faglærer</i>
Leder af vurderingen:	Lærernavn
Institution:	
Afdeling:	
Dato og underskrift:	
Klagevejledning:	<p>Såfremt ansøgeren ønsker at klage over afgørelsen, følges nedenstående procedure:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klage stiles til Kvalifikationsnævnet, men afleveres til VUCet 2. Klage afleveres senest fire uger efter modtagelse af afgørelsen.

Bilag 6

KOMPETENCEBEVIS FOR DELE AF ET FAG (avu)

Jf. bekendtgørelse af 10. juni 2008 om individuel kompetencevurdering i relation til fag i almen voksenuddannelse og i de almen-gymnasiale uddannelser

Fag/niveau:	
Bekendtgørelse:	
Ansøgersnavn:	
Cpr.nr.:	
Vurdering:	Opfyldte mål, jf. læreplanen i faget
Leder af vurderingen:	Lærernavn
Institution:	
Afdeling:	
Dato og underskrift:	
Klagevejledning:	Såfremt ansøgeren ønsker at klage over afgørelsen, følges nedenstående procedure: <ol style="list-style-type: none"> 1. Klage stiles til Kvalifikationsnævnet, men afleveres til VUC 2. Klage afleveres senest fire uger efter modtagelse af afgørelsen.

Bilag 7

KOMPETENCEBEVIS FOR ET HELT FAG (avu)

Jf. bekendtgørelse af 10.juni 2008 om individuel kompetencevurdering i relation til fag i almen voksenuddannelse og i de almen gymnasiale uddannelser

Fag/niveau:	
Bekendtgørelse:	
Ansøgersnavn:	
Cpr.nr.:	
Vurdering:	<p>Fuld anerkendelse af realkompetencer, jf. læreplanen i faget</p> <p>Eksempel på vurderingsgrundlag i dansk G</p> <p><i>I forhold til de faglige mål ligger Pete langt over, hvad der forventes på G-niveau mht. sprogbrug, analyse samt argumentation. Det samme gælder hans kompetencer i forhold til læseforståelse og -strategi. Han udviser en akademisk tilgang til såvel fremlæggelse som argumentationsevne. I forhold til skriftlighed i faget ligger abstraktionsniveauet over det forventelige. Der foreligger en klar plan for det skriftlige produkt. Der optræder få grammatiske fejl, men på et niveau, der ikke virker meningsforstyrrende. Der gives derfor fuld anerkendelse af kompetencerne i dansk på G-niveau.</i></p>
Leder af vurderingen:	Lærernavn
Institution:	
Afdeling:	
Dato og underskrift:	
Klagevejledning:	<p>Såfremt ansøgeren ønsker at klage over afgørelsen, følges nedenstående procedure:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klage stiles til Kvalifikationsnævnet, men afleveres til VUC 2. Klage afleveres senest fire uger efter modtagelse af afgørelsen.

Philip, 30 år – ønsker uddannelse til kiropraktor

Kompetencevurdering i de almengymnasiale fag fysik og kemi på B-niveau

Philip på 30 er ved at færdiggøre sin uddannelse som fysioterapeut, men ønsker nu at sadle om til kiropraktorstudiet, hvor adgangskravene er matematik A, fysik B og kemi B. Ud over sin fysioterapiuddannelse har Philip første år af en matematisk studentereksamen og en hel sproglig studentereksamen med bl.a. biologi på A-niveau som valgfag, samt matematik på C-niveau, som han har suppleret til B-niveau på VUC. På et tidspunkt har Philip også taget grundforløbet til mekanikeruddannelsen og har tidligere snuset til jurastudiet på universitetet.

Philip henvender sig til studie- og IKV-vejleder Jakob på VUC med henblik på en afklaring af, hvor meget af sine tidligere uddannelsesforløb han kan få godkendt, og hvor meget han skal have undervisning i. Philip bliver tilbudt en individuel realkompetencevurdering og bliver bedt om at udfylde "min kompetencemappe" med tilhørende dokumentation som forberedelse til den første samtale.

Under samtalen vurderer Jakob på baggrund af dokumentationen, at Philip skal gå til undervisning i matematik på A-niveau, men at der er belæg for en IKV i både fysik B og kemi B, om end fysikken er lidt usikker. På baggrund af hans biologi A i gymnasiet, hans grundforløb til mekanikeruddannelsen og hans fysioterapiuddannelse indstilles han derfor til den videre realkompetencevurdering i fagene. Jakob er også IKV-faglærer i netop disse fag og foreslår derfor med det samme nogle datoer, hvor Philips kompetencer skal afprøves for at se, om hans realkompetencer svarer til de faglige mål for fagene. Afprøvningen af kompetencer vil bestå af nogle opgaver og samtaler om opgaverne. Philip har dokumenteret eksperimentel erfaring fra de tidligere studieforløb, som Jakob på forhånd anerkender.

Samtalen med Jakob munder ud i en række formaliteter: Da Philip som tidligere kursist allerede er i VUCs system, skal han ikke "oprettes", men der skal indtastes en række oplysninger om IKV. Af hensyn til dokumentation viser Jakob Philip, hvordan han bliver oprettet med sin egen "mappe" i VUCs intranet. I mappen skal bl.a. forefindes aftaledokumentet, som bevidner, at en IKV-proces er igangsat, "min kompetencemappe" samt yderligere dokumentation. Herefter udarbejdes aftale dokumentet, som begge underskriver; han får udleveret link til de faglige læreplaner for kemi og fysik samt information om vurderingskriterier og klagemuligheder.

Først kommer Philip til kemitesten, hvor de faglige krav afprøves ved, at der stilles en opgave. Efter et stykke tid, typisk 10-15 min., kommer Jakob ind og går i dialog med ham om besvarelsen. Herefter stilles en ny opgave med ny dialog osv., indtil alle faglige mål har været efterprøvet. På baggrund af en afsluttende samtale, hvor det hele vurderes, bliver det endeligt klarlagt, om han opfylder de faglige mål for kemi B. Det hele tager ca. to en halv time.

På grund af den lille usikkerhed omkring fysik vælger Jakob at hjælpe Philip ved at anviser noget litteratur, som han får 14 dage til at forberede sig på. Som afprøvning af sine kompetencer gennemgår han også her en test efter samme opskrift som i kemi, og igen kan det konstateres, at Philip opfylder de faglige mål og får anerkendt sine realkompetencer i fysik B på baggrund af afprøvningen, som varer små tre timer i alt.

Så skal Jakob have de sidste formaliteter på plads, bl.a. indtastning i det administrative system om godkendelse af fuld kompetence og besked til administrationen om udstedelse af bevis.

Philip klarer sig desuden godt i matematik på A-niveau, og han læser nu kiropraktik på universitetet.

Søren, 22 år – ønsker at læse statskundskab

Kompetencevurdering i hf-faget dansk på A-niveau

Sørens forældre emigrerede til Australien, da han netop var blevet teenager. Søren tager en gymnasial uddannelse dernede med et flot resultat. Han længes dog tilbage til Danmark, og det besluttes, at Søren skal på en international, gymnasial kostskole i Danmark for dér at tage en IB. Efter et år dropper Søren dog IB'en, da han keder sig – han har jo allerede en gymnasial uddannelse! I stedet begynder han at engagere sig i politisk arbejde og ender med at blive næstformand for den lokale afdeling af et politisk partis ungdomsorganisation. Samtidig får han arbejde som lærervikar i folkeskolen. Efter et par år får Søren lyst til at tage en videregående uddannelse, og hans politiske arbejde får en afsmittende effekt på valget: han vil læse statskundskab. Universitetet råder Søren til at indsende sit australske eksamensbevis til Styrelsen for International Uddannelse, som uden videre godkender beviset. Universitetet står dog fast på det adgangsspecifikke krav om dansk på A-niveau, hvilket Søren jo ikke har, så universitetet henviser ham til VUC.

Da Søren henvender sig til VUC for en IKV-afklaring i dansk A, er han lidt beklemmt ved situationen, da han selv synes, at hans formelle kompetencer nok ikke lever op til de faglige mål. Søren beskriver kun, hvordan han i det formelle uddannelsessystem – det ene år på IB – har beskæftiget sig med faget dansk og virker næsten undskyldende over for studie- og IKV-vejlederen, Lærke. Da Søren blot er dukket op uden på forhånd at have kontaktet VUC, har han ikke fået det råd at udfylde "min kompetencemappe", det elektroniske CV, og medbringe dokumentation, så Lærke har ikke haft lejlighed til at studere dette. Hun er dog nysgerrig efter at høre, hvad Søren ellers har beskæftiget sig med i sit liv, og det lykkes hende under samtalen at få Søren til at beskrive, hvordan han som formand for sit politiske partis ungdomsafdeling har kommunikeret meget på skrift og skrevet en del debatindlæg og kronikker. Søren får også sat ord på sin praksis som lærervikar, ligesom det bliver til en god snak om, hvordan han under sin australske gymnasietid arbejdede med de litterære, analytiske kompetencer i faget engelsk. Ved samtalens afslutning er Søren tydeligt oplivet over at kunne konstatere, at han faktisk har kommunikative, formidlingsmæssige, mediemæssige og litterær-analytiske realkompetencer. Tilbage står så den del af de litterære kompetencer, der omhandler forfatter- og værkkendskab, samt dansk litteraturhistorie. Lærke tager kontakt til IKV-danskfaglæreren Lars og sætter ham ind i Sørens situation. Lars foreslår, at Søren får udleveret en litteraturliste, så han har mulighed for at forberede sig på en afprøvning af kompetencer i netop de delmål.

Lærke opretter nu Søren i det administrative system, udfylder et aftaledokument og opretter en personmappe til Søren på intranettet, hvor al dokumentation skal uploades. Hun instruerer Søren i at udfylde "min kompetencemappe", hvordan og hvad han skal indscanne og vedhæfte som filer til kompetencemappen: stx-bevis, dokumentation for det ene år på IB, eksempler på skriftlige produkter og kommunikation, udtalelser fra folkeskolen, hvor han arbejder. Herefter henvises Søren til Lars, som han aftaler et mødetidspunkt med, med henblik på afprøvning af kompetencer. Inden mødet med Søren har Lars nu mulighed for at studere hans dokumentation på intranettet, og han kommer frem til samme vurdering som Lærke. Han forbereder derfor nogle opgaver, der afprøver Sørens kompetencer i de nævnte delmål. Efter mødet kan Lars konstatere, at Søren opfylder de faglige mål for faget dansk på A-niveau og anerkender dermed hans realkompetencer. Søren søger ind på universitet og læser nu statskundskab.

Flemming, 48 år – ønsker at læse psykologi

Kompetencevurdering i hf-faget engelsk på B-niveau

Flemming er som 48-årig nået til et punkt i sit liv, hvor han har lyst til at sadle om. Efter at have arbejdet for Mærsk i over 20 år, både på de syv verdenshave som skibsfører og i Maersk Training Centre (MTC) som underviser, er han blevet tændt på at læse enten psykologi eller filosofi på universitetet. Det er nogle fag, som interesserer ham meget, og som han har læst massevis af litteratur om, mens han sejlede. Han henvender sig til universitetet for at høre om sine muligheder for at søge ind der. Flemming har en matematisk studentereksamen fra slut-80'erne, hvilket betyder, at hans formelle engelskniveau svarer til C. Da universiteterne skærpede deres optagelseskrav i 2008 og indførte engelsk på B-niveau som et krav, får Flemming nu at vide, at han ikke kan søge ind, før han har erhvervet sig et engelsk B-niveau. Flemming gør opmærksom på, at han igennem 20 år stort set kun har snakket engelsk som arbejdsprog, og at han har undervist på engelsk i MTC i fire år. Universitetet henviser derfor Flemming til det lokale VUC for en realkompetencevurdering i engelsk B.

Flemming henvender sig til VUC, hvor han får en tid hos studie- og IKV-vejleder Lærke, der også er IKV-faglærer i engelsk. Efter en indledende samtale, hvor Flemming redegør for hele sit livsforløb, understøttet af den medbragte dokumentation, forklarer Lærke ham, at hans reelle kompetencer skal holdes op mod de faglige mål for faget og niveauet, og hun gennemgår grundigt for ham, hvad det indebærer. Faget har tre delkompetencer, nemlig den sproglige og kommunikative kompetence, den litterære kompetence og den kulturelle og videnskabsmæssige kompetence – alle med yderligere delkompetencer. På baggrund af Flemmings dokumentation for hans engelskvirke indstiller Lærke, at Flemmings mundtlige, sproglige og kommunikative kompetence uden videre godkendes. Da der ikke forefindes dokumentation for den skriftlige, skal Flemmings kompetencer i dette afprøves. Mht. den anden delkompetence har han jo en studentereksamen med bl.a. dansk på A-niveau, hvori den litterære kompetence også indgår, så Lærke vælger, at der også er belæg for afprøvning af kompetencer i dette – via en skriftlig test, så der slås to fluer med ét smæk. Endelig skal Flemmings kompetencer også afprøves i den sidste delkompetence, som dækker over engelske og amerikanske samfundsmæssige, historiske og kulturelle forhold, idet denne almenviden må formodes at være (i hvert fald delvis) erhvervet gennem 20 år i den engelsktalende verden.

Samtalen med Lærke munder ud i en række formaliteter: Først skal Flemming "oprettes" som kursist i VUCs system, hvor en række oplysninger skal indtastes. Af hensyn til dokumentation viser Lærke Flemming, hvordan han bliver oprettet med sin egen "mappe" på VUCs intranet. I mappen skal bl.a. forefindes aftaledokumentet, som bevidner, at en IKV-proces er igangsat, "min kompetencemappe" samt yderligere dokumentation (stx-bevis, udtalelse fra arbejdsgiver, ansættelseskontrakt etc.). Herefter udarbejdes et aftalepapir, som begge underskriver; Flemming bliver bedt om at udfylde "min kompetencemappe" med vedhæftede dokumenter; han får udleveret link til den faglige læreplan for engelsk samt information om vurderingskriterier og klagemuligheder; og endelig aftales et tidspunkt for indsendelse af kompetencemappen og for selve afprøvningen af kompetencer, som Flemming skal sætte fire timer af til. Det sidste kan først lade sig gøre 5 uger senere, da Flemming skal borde skib dagen efter og vil befinde sig i Nordsøen. 24 timer før mødet får Flemming pr. mail tilsendt fire tekster, som han skal læse, samt tre opgaveformuleringer, så han ved, hvad han skal forberede sig på. På det aftalte tidspunkt møder Flemming op i det aftalte lokale, og han har nu to timer til at besvare opgaverne skriftligt. Da tiden

er gået, kommer Lærke med en ny opgave, denne gang en grammatiktest med forskellige opgavetyper, der tester Flemmings formelt sproglige kompetence. Dette varer ca. 45 minutter og er uden hjælpemidler. Endelig skal Flemmings kompetencer i engelske og amerikanske samfundsmæssige, historiske og kulturelle forhold afprøves. I løbet af en time besvarer han 66 "multiple choice" spørgsmål – og så er det hele overstået. For en god ordens skyld tager Lærke lige en kort snak med Flemming på engelsk om hans opgaver, så udtale og interaktion også høres, selvom hun på forhånd har godkendt hans mundtlige engelsk.

Lærke får opgaverne med hjem og retter dem i løbet af et par dage. Hun finder, at Flemmings faglige niveau ligger langt over et B-niveau: Sproget er rigt og nuanceret med et avanceret ordforråd, og det er stort set fejlfrit. Abstraktionsniveauet i opgaverne er højt, og indholdet er sagligt, velargumenteret og lever fuldt ud op til de faglige mål. I grammatiktesten er der kun et par enkelte fejl, og hvad angår "multiple choice" testen, scorer Flemming 59 rigtige ud af de 66. Flemming får derfor anerkendt sine realkompetencer i engelsk B-niveau, hvilket Lærke meddeler ham pr. mail. Så skal de sidste formaliteter på plads, bl.a. indtastning i det administrative system om godkendelse af fuld kompetence og besked til administrationen om udstedelse af bevis. Fra Flemming henvender sig første gang på VUC, og til han har sit bevis i hånden, går der seks uger. I dag er Flemming gået i land igen og underviser på MTC, samtidig med at han læser psykologi på universitetet.

Jens, 19 år – ønsker en BA på universitetet

Kompetencevurdering i hf-fagene dansk på A-niveau, matematik og historie på B-niveau

Jens, der i dag er 19 år, har aflagt 10. klasses eksamen og tager umiddelbart derefter over til sin onkel i USA, hvor han kommer på college og tager en toårig uddannelse i 'Applied Science'. Tilbage i Danmark vil han gerne tage en bachelor i HA på universitetet. Jens får anerkendt sin amerikanske uddannelse som en kort videregående uddannelse af Styrelsen for International Uddannelse. Universitetet giver Jens dispensation for adgangskravet i engelsk B, og vil give 'særlig tilladelse' til optagelse, hvis han erhverver sig dansk A, matematik B og samfundsfag eller historie B. I en standardskrivelse til Jens henviser universitetet til VUC med anbefaling om en realkompetencevurdering.

Jens kontakter VUC og får tid til en samtale hos studie- og IKV-vejleder Lærke med henblik på en realkompetencevurdering. Hun forklarer ham grundigt, hvad IKV er og indebærer, bl.a. at hans realkompetencer skal holdes op imod de faglige mål for fagene. Da Lærke spørger ind til, hvordan han har erhvervet sig realkompetencer i disse fag, og han får at vide, at han skal kunne dokumentere dette, står det hurtigt klart for både Jens og Lærke, at han ikke reelt har kompetencerne i fagene. Jens har slet ikke beskæftiget sig med fagene, hverken i det formelle uddannelsessystem eller uformelt. Lærke afviser på den baggrund IKV-ansøgningen med Jens' fulde forståelse, og han ønsker derfor ikke en skriftlig begrundelse. I stedet anbefaler Lærke undervisning på VUC. Jens tager et år på VUC med 26 timer/uge i dansk A, historie B og matematik C og B, som gør ham klar til at søge ind på universitetet med 'særlig tilladelse'.

Sanne, 39 år – ønsker at uddanne sig til Social- og Sundhedsassistent

Kompetencevurdering i engelsk G

Sanne har gået ni år i folkeskolen. Hun har efter folkeskolen arbejdet som uaglært i forskellige jobs, inden hun startede på Social- og Sundhedshjælperuddannelsen. Hun har nu arbejdet som Social- og Sundhedshjælper i tre år og har fået lyst til at læse videre til Social- og Sundhedsassistent. Hun overvejer på længere sigt at videreuddanne sig til sygeplejerske.

Sanne ønsker at vælge faget engelsk på assistentuddannelsen (D-niveau), men hun var ikke til afgangsprøve i faget i folkeskolen og har derfor ikke papir på G-niveau/9. klasse, som er krævet på uddannelsen. Hun bliver henvist til VUC af vejlederen på Social- og Sundhedsskolen.

I samtalen i studievejledningen på VUC fortæller Sanne, at hun efter folkeskolen har brugt engelsk en del - dels på rejser og dels på at læse engelsk litteratur. Hun ser mange engelsksprogede film, hvor hun forsøger at lytte aktivt til det engelske sprog. Desuden følger hun med i sine børns engelskundervisning. I de fag, hun har afsluttet på Social- og Sundhedshjælperuddannelsen, har hun fået gode karakterer, og hun er meget motiveret for at skulle i gang med videre studier. Vejlederen vurderer, at der er basis for en kompetencevurdering og præsenterer hende for muligheden. Det viser sig at være en god løsning, da det giver mulighed for at have en afklaring og et evt. kompetencebevis klar før ansøgningsfristen på Social- og Sundhedsskolen i marts med henblik på studiestart i august. Skulle hun til VUCs prøver fx som selvstuderende, ville dette først være muligt ved sommerprøverne i maj/juni.

Sanne oprettes nu i VUCs administrationssystem, LUDUS. Vejlederen udfylder sammen med Sanne en interviewguide* med relevante oplysninger i forhold til kompetencevurderingen, og der bliver lagt en plan for IKV-forløbet. Der udfyldes et aftalepapir om kompetenceforløbet, som underskrives af begge parter.

Vejlederen orienterer faglæreren om Sannes baggrund samt erfaringer med faget engelsk, og faglæreren aftaler et møde med Sanne den efterfølgende uge. Faglæreren vælger gennem samtale at gå mere i dybden m.h.t. de områder inden for faget, hun har beskæftiget sig med, hvilke film hun har set, hvilke bøger, aviser, blade hun læser/har læst og om, hvordan hun hjælper børnene med engelsk. Faglæreren beslutter efterfølgende at afprøve Sannes kompetencer i forhold til de faglige mål med fokus på de kommunikative færdigheder samt sprog og sprogbrug. Sanne får dels en tekst, hvor sværhedsgraden svarer til niveauet i slutningen af et G-forløb, og hun skal besvare en række opgaver med fokus på læseforståelse. Efterfølgende samtaler hun med læreren om teksten. Herudover får hun en billedcollage om England - et land hun selv har besøgt et par gange - og ud fra samtalen demonstrerer hun såvel gode kommunikative kompetencer samt kendskab til den engelske kultur.

Afslutningsvis bliver hun bedt om at lave en kortfattet fri skriftlig fremstilling om en film, hun har set. Den faglige afklaring varer ca. to timer.

I forhold til G-niveau ligger hun i middelområdet/lidt over middel.

Faglæreren vurderer, at kompetencerne i faget engelsk på G-niveau fuldt ud kan anerkendes og melder dette tilbage til vejlederen. Sanne kommer til en afsluttende samtale med studievejlederen.

Der udstedes fuldt kompetencebevis, som er underskrevet af skolens forstander. Hun får kompetencebeviset udleveret på mødet. Sanne når at søge ind på assistentuddannelsen til marts og starter på forløbet i august.

Pete, 34 år – ønsker at uddanne sig til ingeniør

Kompetencevurdering i dansk G

Pete er født og opvokset i England, hvor han er uddannet akademiker (BSC i miljøvidenskab). Han flyttede til Danmark for ca. otte år siden af private årsager og har haft forskellige jobs – dog ikke indenfor det fag, han er uddannet i. Han ønsker nu at uddanne sig til ingeniør med fokus på miljøteknologi. Han forventer at kunne få merit i en del fag fra sin engelske uddannelse. Da Pete kom til Danmark, fulgte han danskundervisning på sprogskole sideløbende med arbejde, men han stoppede på skolen efter tre måneder. Han vurderede, at han fik for lidt udbytte af undervisningen og foretrak derfor selv at arbejde med faget hjemme, da han jo er studievant fra sin videregående uddannelse i England.

Pete har i studievejledningen på Ingeniørhøjskolen fået at vide, at det er en forudsætning for optagelse, at han får papir på sine danskunderskaber svarende til 9. klasses niveau. Han bliver derfor henvist til VUC med henblik på at få danskprøven på G-niveau.

I avu-vejledningen redegør Pete for sin situation. Han bruger dansk aktivt dels på arbejdspladsen og dels i kontakten med danske venner. Herudover læser han aviser og ser dansk TV. Han har også selv fundet opgaver og materialer af danskfaglig karakter på nettet, som han har arbejdet systematisk med – bl.a. grammatiske øvelser.

Vejlederen vurderede ud fra samtalen, at hans danskunderskaber er gode nok til en realkompetencevurdering, og han bliver præsenteret for muligheden for IKV i faget dansk på G-niveau. Pete vurderer, at dette vil være en god løsning for ham, og han bliver efterfølgende oprettet i VUCs administrative system, LUDUS, med relevante oplysninger.

Pete har medbragt alle eksamensbeviser og andre relevante papirer i studievejledningen, fx eksamensbeviser fra England og udtalelser fra arbejdsgivere i Danmark, og der bliver derfor i vejledningen udarbejdet en kompetencemappe ud fra en interviewguide* med relevante oplysninger om hans uddannelsesbaggrund samt hans kompetencer i forhold til faget dansk. Der bliver desuden lagt en plan for IKV-forløbet, som bliver underskrevet af begge parter.

Vejlederen orienterer dansklæreren om Petes situation og baggrund og om indtrykket af hans danskunderskaber. Faglæreren træffer aftale om møde med Pete og sender ham danskfagligt materiale, bl.a. to tekster, han skal læse til mødet den efterfølgende uge. Materialet skal bruges til at afprøve hans kompetencer i forhold til fagets faglige mål. Han bliver bedt om at forberede en gennemgang af og en samtale om de to tekster, hvor han demonstrerer evnen til at læse, forstå og argumentere. Efter samtale om teksterne bliver han stillet en skriftlig opgave ud fra den ene tekst. Forløbet med faglæreren varer ca. to timer.

Faglæreren melder tilbage til vejlederen, at hans vurdering af Pete er, at han såvel mundtligt som skriftligt ligger over middel i forhold til dansk på G-niveau. Det var desuden tydeligt i hans tilgang til faget, at han er studievant og har gode strategier i forhold til arbejdet med stoffet.

I den afsluttende samtale i vejledningen ugen efter kan Pete derfor få et fuldt kompetencebevis i dansk på G-niveau. Han får udleveret kompetencebeviset på det afsluttende møde med vejlederen.

Herefter bliver han optaget på Ingeniørhøjskolens forkursus.

*Bemærkning: Det var vejledernes vurdering efter de første kompetenceafklaringer, at første udgave af minkompetencemappe.dk var for omfattende og for vanskelig at arbejde med for mange af de personer, der ønskede IKV på avu-niveau. Vejlederne udarbejdede derfor en Interviewguide – en simpel udgave af minkompetencemappe.dk, som indtil videre benyttes til IKV på avu-niveau.

Johan, 24 år – ønsker at kvalificere sig til at søge ind på hf-fag

Kompetencevurdering i dansk D, engelsk D, matematik D

Johan droppede ud af folkeskolen allerede i 6. klasse pga. alvorlige depressioner. Han har forsøgt flere gange at vende tilbage til undervisning, men det er ikke lykkedes for ham at gennemføre et helt forløb. Han har derfor ingen eksamensbeviser. Johan er meget begavet og har stor opbakning fra sin familie. Han har selv læst derhjemme, hvor forældrene har fungeret som lærere for ham i fagene. Interessen for dansk og sprog er stor, ligesom han interesserer sig for film, politik og samfundsforhold, mens de naturvidenskabelige fag ikke har hans store interesse. Johan bruger meget tid på musik. Han er ikke afklaret i forhold til, hvilken uddannelse han ønsker på længere sigt.

Johan har tidligere gennemgået en faglig test på VUC i fagene dansk og engelsk og blev vurderet til at kunne følge fag på D-niveau. Han har siden forsøgt at følge undervisning på VUC i disse fag, men måtte igen opgive pga. personlige problemer. Han giver udtryk for, at han lider af eksamensangst i forhold til mundtlig eksamen, hvilket gør det endnu vanskeligere for ham at gennemføre og afslutte et fag.

Johan har nu været i behandling og har det bedre. Han føler sig klar til at starte på enkelte fag, men hans egen vurdering er, at D-niveauet er for lavt i forhold til hans kompetencer, og han vil derfor gerne i gang med hf-fag - evt. tilrettelagt som flexundervisning. Pga. de afbrudte skoleforløb mangler han imidlertid prøvebeviser i de adgangskrævede fag fra folkeskolen/avu til hf. Han henvender sig derfor i avu-vejledningen, hvor han tidligere har været i forbindelse med tilmelding til forløb på D-niveau.

Johan har haft jævnlige samtaler med en bestemt vejleder på avu, der har fungeret som mentor for ham i den periode, han gik på VUC, indtil han droppede ud. Hans baggrund og faglige niveau er derfor allerede kendt af vejlederen. Efter en grundig samtale om Johans situation og mulighederne på VUC præsenterer studievejlederen ham for muligheden for IKV. Johan er begejstret for denne løsning og er selv overbevist om, at han kan få fuldt bevis i både dansk og engelsk. Både Johan og vejlederen er derimod i tvivl om, hvorvidt hans niveau i matematik er godt nok i forhold til et D-niveau, men det bliver besluttet at afprøve hans kompetencer også i dette fag. Johan er allerede oprettet i VUCs administrative system, og der blev udfyldt og underskrevet en plan for IKV-forløbet.

Vejlederen orienterer faglærerne i dansk, engelsk og matematik, og de træffer hver især aftaler med Johan hen over de følgende uger. Både dansk- og engelsklæreren kender til Johan i forvejen. I dansk får han udleveret tre tekster, der skal forberedes inden mødet med faglæreren. Med udgangspunkt i disse tre tekster vurderer faglæreren Johans kompetencer i forhold til fagets mål. Til mødet med faglæreren i engelsk medbringer Johan et essay, han har skrevet om identitet og musik blandt unge i undergrundsmiljøet i USA. Han skriver varieret, nuanceret og overvejende korrekt. Hans essay er velstruktureret, og han evner at argumentere og perspektivere på engelsk, ligesom han udviser kendskab til dele af den amerikanske kultur. Læreren vælger derfor at fokusere på de mundtlige kompetencer i forhold til de faglige mål. Johan får ½ time til at forberede en ulæst tekst om subkulturer i England, og læreren samtaler efterfølgende med ham om emnet ud fra den givne tekst. Her demonstrerer han igen varieret og overvejende korrekt sprogbrug samt evnen til at argumentere og diskutere og give udtryk for egne synspunkter og holdninger inden for et givet emne. Faglærerens samlede vurdering er, at Johans kompetencer i faget engelsk til fulde kan anerkendes.

Efter en samtale med Johan om hans kendskab til faget matematik og de forskellige områder inden for faget i forhold til D-niveauet er læreren meget usikker på, hvorvidt han besidder de

nødvendige kompetencer. Hun beslutter derfor at afprøve hans kompetencer i forhold til fagmålene ved hjælp af en test. Testen afslører, at Johan mangler det nødvendige faglige fundament i faget på dette niveau. Matematiklæreren melder derfor tilbage til vejlederen, at der ikke kan udstedes kompetencebevis i faget.

I den afsluttende samtale i vejledningen bliver Johan orienteret om, at der er udstedt fuldt kompetencebevis i dansk D-niveau og i engelsk D-niveau, men ikke i matematik. Johan og vejlederen når i fællesskab frem til, at han skal søge ind på hf enkeltfag i dansk og engelsk og gemme matematik på avu til senere. Dette bliver aftalt med en hf-vejleder, og de bliver enige om, at han forsøger at følge undervisning på almindelige hold, og hvis det ikke fungerer, flytter han over på flexundervisning.

Johan starter på dansk A og engelsk B på hf enkeltfag efter sommerferien.